

In beweging...

Jezus' voortgaande beweging met mensen

'Mijn eerste boek heb ik gemaakt, Theófilus, over al wat Jezus begonnen is te doen en te leren.' Lucas had deze zin kunnen afmaken met: 'Dit tweede boek beschrijft hoe Jezus voortging te doen en te leren via anderen.' Het Bijbelboek *De handelingen der apostelen* betreft in wezen het handelen van Jezus door mensen. De apostelen hebben daarin een belangrijke plaats, maar zij niet alleen. Het werk van leken, zoals de Cyprische en Cyreense mannen (Handelingen 11) en van Barnabas leidde tot het ontstaan van het 2^e grote centrum na Jeruzalem: Antiochië. De kern van Lucas' boek is: Jezus betreft mensen in zijn beweging door de tijd. Toen, tot op heden, nu en totdat Hij komt.

De spanning van de interimperiode

Handelingen 1 opent met de gebeurtenissen onmiddellijk voorafgaand aan Jezus' heengaan. De spanning is voelbaar. Na 40 dagen onderricht over het Koninkrijk van God krijgt de logische vraag naar het 'wanneer?' een onverwacht antwoord. 'Dat is de zaak van de Vader, maar... alle volgelingen worden erin betrokken. In de kracht van de Heilige Geest zullen jullie mijn getuigen zijn,' houdt Jezus de 11 voor, 'te Jeruzalem én... én... én tot het uiterste der aarde.' Abrupt wordt een nieuwe fase ingeluid. God heeft ieder mens op het oog. De hele planeet aarde is van waarde in Gods ogen. Ieder, allen, overal. En terwijl de onthutste leerlingen gespannen naar boven kijken voegen twee mannen zich bij hen en zetten hen met beide benen stevig op de grond. "Deze Jezus komt weer op dezelfde wijze." Dan wordt het eerst stil.

De spanning van toen is blijvend. "Jullie zullen mijn getuigen zijn." Wat een voorrecht, onbegrijpelijk! Jezus, die van dan af gezien wil worden in zijn volgelingen. Hoe durft Hij zich te laten vertegenwoordigen door feilbare mensen, toen en nu. Ambassadeur van Jezus te mogen zijn is enkel aan Hem te danken. Wie zou zichzelf die waardigheid aanmatigen? En tegelijk: wat een immense taak, Jezus vertegenwoordigen. Niet in een nog draagbaar te maken óf... óf...-sfeer, maar: 'én... én... én... én tot het werkelijke eindpunt: de laatste mens op het laatste moment. Er rust een spanningsboog over de tijd tussen Jezus' hemelvaart en zijn tweede aarde-komst. Handelingen 1:8 is nog niet voltooid en is nimmer ingetrokken. Verwachting en spanning zijn inherent aan ons christen-zijn. Totdat Hij komt of wij bij Hem zijn.

Voortbewogen door de Geest van Jezus

De oude mens in de christen probeert zich te onttrekken aan deze spanning. Alleen de Geest maakt dat we niet lamgelegd worden, dat de spanning niet verdoezeld wordt maar vruchtbaar kan werken.

"Gij zult kracht (*dunamis*) ontvangen." Het getuigenis moet doorgegeven worden van de een naar de

ander. De dynamiek, de stuwkracht daarvoor komt van Hem. Daardoor worden interne barrières opgeruimd (Handelingen 10) en externe barrières gezien als vingervijzing van God om verder te trekken (Handelingen 16). "De Geest van Jezus liet het hun niet toe."

Eén brok beweeglijkheid wordt in Handelingen terugblikkend beschreven. Alles lijkt een open eind in zich te hebben. "Petrus vertrok en reisde naar een andere plaats..." en jarenlang is het stil rond hem. Het eind van Handelingen is al even karakteristiek rond Paulus: "onderricht gevende aangaande de Here Jezus Christus met alle

vrijmoedigheid, zonder enige belemmering." In gevangenschap het waarschijnlijke doodvonnis afwachgend en toch: totaal geen belemmering ervaren. Dat is Geest-kracht.

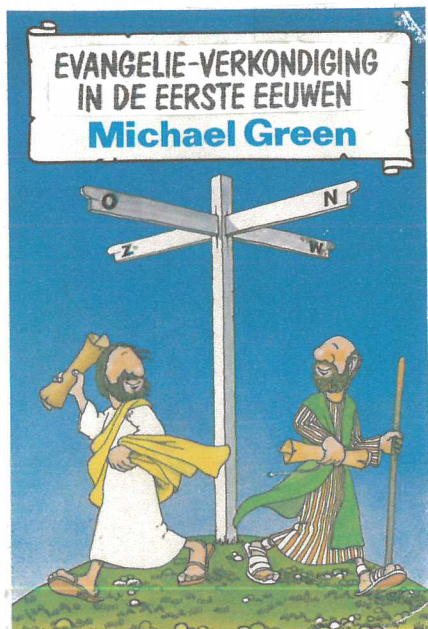
Er lijkt nauwelijks sprake te zijn van planmatig werken, van menselijk programmeren. Alle beweging vindt zijn oorsprong, stuwkracht en richting bovenal uit Hem. Naderhand kan Lucas lijnen aanbrengen. De beheersing van het gebeurde lag echter Hogerop. Niet dat de eerste leerlingen zich overgaven aan heilig improviseren. Ze gingen zover hun zicht in de tijd reikte. Vaak was dat echter niet zo ver.

Waarden-conservatief en structuur-explorerend

"... predikte hij hem Jezus." Daarmee was alles gezegd. De blijvende, vast oriëntatie is in Jezus. Om Hem draait het. Alles vindt zijn waarde in Christus. Niets heeft waarde buiten Hem. Met ongekende felheid werd dit ene evangelie van Jezus verdedigd. Een engel, die het zou wagen met een ander 'goed-nieuws-verhaal' te komen was a priori vervloekt (Galaten 1).

Alles draait om het behoud van deze overgeleverde waarheid en het doorgeven ervan aan de huidige en komende generatie. Dat vraagt een waarde-conservatieve en –conservatieve instelling. Zowel wat betreft de bron-waarde: Jezus (Hij is Heer, Hij geeft zin aan het bestaan, zijn Woord is blijvend vitaal). Als de uitstralingswaarde: gerichtheid op de ander (betrokkenheid, vertrouwen schenkend, bereidheid tot helpen).

Jezus liet geen organisatieplaatje achter. De boodschap én de menselijke aard vragen echter om kaders, structuren. De structuur, de hele vormgeving, werd sterk bepaald door de omgeving waarin de eerste volgelingen verkeerden. Met een onbevangenheid die blijft verrassen worden tal van

richtingen en wegen ingeslagen. Michael Greens boek *Evangelieverkondiging in de eerste eeuwen* spreekt daar op elke pagina van. Soms werd aansluiting gezocht bij bestaande verbanden, zoals de synagogen. Dan weer werd geïnnoveerd. Centraal staat mijns inziens dat een structuur-conservatieve instelling door de Heer wordt afgewezen. Veeleer is er sprake van een structuur-explorerende gerichtheid. Met een open oog voor de wereld waarin we verkeren worden we geacht waar nodig vormen en structuren op de helling te zetten.

Een eenzijdig accent in de latere kerkgeschiedenis op de pastorale brieven (aan Timotheüs en Titus) leidde tot een pastoraal grondmodel: één man... één gebied... later ook nog: één gebouw. De laatste decennia verschuift de aandacht naar de gemeentebrieven (Romeinen, Corinthiërs) met een overwegend charismatische structuur. Iedere gelovige is bezig met dienstbetoon in overeenstemming met zijn gaven en mogelijkheden.

Onze oude aard haakt naar structuur-conservatisme. Leven we wérkelijk waarden-conservatief dan resulteert dat – waar nodig – in een structuur-explorerende gezindheid.